הגדה
של פסח

הגדה
של
פסח

מוּכָן וּמְזֻמָּן
לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה
שָׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב
זָכוֹר אֶת הַיּוֹם
אֲשֶׁר בּוֹ יְצָאתֶם

ניבים

דּוֹבְרִים אֵלַי: זְרָעֵינוּ/
בְּמַעֲנִית לֵבָב/ וְיוֹם יַצִּיעַ
-וְהָיִינוּ לְשִׁבֳּלֵי זָהָב /
וְיֶלֶד רַךְ יָבוֹא אֵלֶיךָ /
פִּרְחֵי דָגָן לָבֹר/ וְהֵלֶךְ
דַּל בִּמְלִילוֹתֶיךָ /-רַעֲבוֹנוֹ
יַשְׁבִּיר/ חֲרֹשׁ, חוֹרֵשׁ,
הִזָּרַע, זוֹרֵעַ/ בְּמַעֲנִית
הַלֵּב /וּבוֹאוּ, בּוֹאוּ, זָר
וָרֵעַ לְחַג קָצִיר קָרֵב.

דבר

אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם: כִּי תָבֹאוּ אֶל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נוֹתֵן
לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת קְצִירָהּ
וַהֲבֵאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית
קְצִירְכֶם אֶל הַכֹּהֵן:

ראינו עמלנו

בַּעֲמַל הַנְּמָלִים / כָּל אִישׁ
יָבִיא כְּעֹמֶר אֲלֻמּוֹת / גְּדִישׁ
דָּגָן יָקוּם לְתַלְפִּיּוֹת / וְשִׁבֳּלָיו
פְּנִימָה פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים /

ראינו עמלנו

זֶה עֲמַל הַנְּמָלִים / כֵּן יִרְבֶּה
לוֹ יְבֹרַךְ כִּפְלַיִם / מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ
וּמִטַּל שָׁמַיִם / עִם שִׁבֳּלִים
פְּנִימָה פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים /

ראינו עמלנו

הוּא עֲמַל הנמלים / שִׁמְרוּ אֵפוֹא
אַחִים אוֹגְרֵי הַבָּר / לְיוֹם מצור
יָעוּט אוֹיֵב וְצָר / הַשִּׁבֳּלִים
פְּנִימָה פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים /

כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר
הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ:
הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ
וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ
רֵיחַ:

קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה
בָּא
מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים
מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת:
דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי
אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים:

אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ
הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ
וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ:
דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ
לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם:

מַה יָּפִית

מַה יָּפִית הָאָבִיב
בַּשָּׂדֶה בָּאָחוּ
הַצִּיצִים יִפְרָחוּ
צָהֳלַת חַיִּים סָבִיב
מַה יָּפִית הָאָבִיב
מַה נָּעַמְתָּ הָאָבִיב

מַה יָּפִית הָעוֹלָם
יָם דָּגָן פָּתוּחַ
יַךְ גַּלִּים בָּרוּחַ
וּמְאִירִים פְּנֵי הָאָדָם
מַה יָּפִית הָעוֹלָם
מַה נָּעַמְתָּ הָעוֹלָם

מַה יָּפִית בֹּקֶר אוֹר
כָּל עָנָף כָּל עֵשֶׂב
יֵשְׁתְּ מִטַּל הַכֶּסֶף
יִשְׁתּוּ טַל יְפִיצוּ מֹר
מַה יָּפִית בֹּקֶר אוֹר
מַה נָּעַמְתָּ בֹּקֶר אוֹר

הִגִּיעַ לֵיל פֶּסַח: הַלַּיְלָה הַזֶּה כָּל
הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אוֹמֵר בּוֹ הַלֵּל: הַלַּיְלָה
הַזֶּה אוֹצְרוֹת טְלָלִים נִפְתָּחִים:

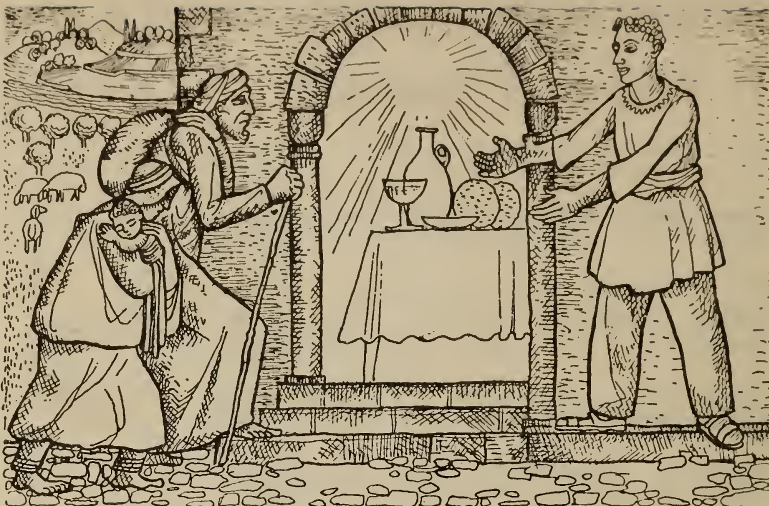
טל

תֵּן לִרְצוֹת אַרְצֶךָ
שִׁיתֵנוּ בְרָכָה בְּדִיצָךְ
רֹב דָּגָן וְתִירוֹשׁ
בְּהַפְרִיצָךְ קוֹמֵם
עִיר בָּהּ חֶפְצָךְ

צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה
וּמְעֻטֶּרֶת פְּרִי הָאָרֶץ
לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת
עִיר כַּסֻּכָּה נוֹתֶרֶת
שִׂימָה בְיָדְךָ עֲטֶרֶת

ב טל

שָׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב
זָכוֹר אֶת הַיּוֹם אֲשֶׁר בּוֹ יְצָאתֶם

הא

הָא לַחְמָא עַנְיָא
דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם
כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל
כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח

מָה נִּשְׁתַּנָּה

הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ
אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ
אוֹכְלִין שְׁאָר יְרָקוֹת
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מָרוֹר

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ
מַטְבִּילִין אֲפִלוּ פַּעַם אֶחָת
הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים

שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם

בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה. וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים, כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים, כֻּלָּנוּ זְקֵנִים, כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה - מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח.

מַעֲשֶׂה

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי בְרַק. וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית.

כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בָנִים
דִּבְּרָה תוֹרָה. אֶחָד חָכָם.
וְאֶחָד רָשָׁע. וְאֶחָד תָּם.
וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִשְׁאֹל:

חכם מָה הוּא אוֹמֵר. מָה
הָעֵדוֹת וְהַחֻקִּים
וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם.
וְאַף אַתָּה אֱמָר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח. אֵין
מַפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן:

רשע מָה הוּא אוֹמֵר. מָה
הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת לָכֶם.
לָכֶם וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ
מִן הַכְּלָל כָּפַר בְּעִקָּר. וְאַף אַתָּה
הַקְהֵה אֶת שִׁנָּיו וֶאֱמָר לוֹ בַּעֲבוּר זֶה
עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם. לִי וְלֹא
לוֹ. אִלּוּ הָיָה שָׁם לֹא הָיָה נִגְאָל:

תם מָה הוּא אוֹמֵר. מַה זֹּאת.
וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד
הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

ושאינו יודע לשאל אַתְּ פְּתַח לוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר
וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה
יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם:

ידע תדע כי גר יהיה זרעך
בארץ לא להם
ועבדום וענו אתם
ארבע מאות שנה. וגם
את הגוי אשר יעבדו
דן אנכי ואחרי כן
יצאו ברכוש גדול.

והיא שעמדה
לאבותינו ולנו שלא
אחד בלבד עמד
עלינו לכלותנו אלא
שבכל דור ודור
עומדים עלינו לכלותנו
והקדוש ברוך הוא
מצילנו מידם.

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את
יוסף: ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל
רב ועצום ממנו: הבה נתחכמה לו פן ירבה
והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על
שנאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ: וישימו
עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם ויבן
ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס:

וכאשר יענו אתו
כן ירבה וכן יפרץ

וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי: ותהר האשה ותלד
בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים: ולא
יכלה. עוד הצפינו ותקח לו תבת גמא ותחמרה בחמר
ובזפת ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאר:
ותתצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו: ותרד בת פרעה
לרחץ על היאר ונערתיה הלכת על יד היאר ותרא את
התבה בתוך הסוף ותשלח את אמתה ותקחה: ותפתח
ותראהו את הילד והנה נער בכה ותחמל עליו ותאמר
מילדי העברים זה: ותאמר אחתו אל בת פרעה האלך

וְקָרָאתִי לָךְ אִשָּׁה מֵינֶקֶת מִן הָעִבְרִיֹּת וְתֵינִק לָךְ אֶת הַיָּלֶד:
וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת פַּרְעֹה לֵכִי וַתֵּלֶךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת
אֵם הַיָּלֶד: וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת פַּרְעֹה הֵילִיכִי אֶת הַיֶּלֶד הַזֶּה
וְהֵינִקִהוּ לִי וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת שְׂכָרֵךְ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד
וַתְּנִיקֵהוּ: וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַתְּבִאֵהוּ לְבַת פַּרְעֹה וַיְהִי לָהּ לְבֵן
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן הַמַּיִם מְשִׁיתִהוּ:

וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם
וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו: וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה
וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל: וַיֵּצֵא בַּיּוֹם
הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה
תַכֶּה רֵעֶךָ: וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי
אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמַר
אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר: וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ
לַהֲרֹג אֶת מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן:

וּמשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ
כֹּהֵן מִדְיָן וַיִּנְהַג אֶת הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר
וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה: וַיֵּרָא
מַלְאַךְ יְהוָה אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה
וַיַּרְא וְהִנֵּה הַסְּנֶה בֹּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ
אֻכָּל: וַיֹּאמֶר משֶׁה אָסֻרָה נָּא וְאֶרְאֶה
אֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מַדּוּעַ לֹא יִבְעַר
הַסְּנֶה: וַיַּרְא יְהוָה כִּי סָר לִרְאוֹת וַיֹּאמֶר
אַל תִּקְרַב הֲלֹם שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ
כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת
קֹדֶשׁ הוּא: וַיֹּאמֶר יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת
עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת צַעֲקָתָם
שָׁמַעְתִּי: וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל פַּרְעֹה
וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם:

בְּשֶׁהָיָה משֶׁה רַבֵּנוּ רוֹעֶה

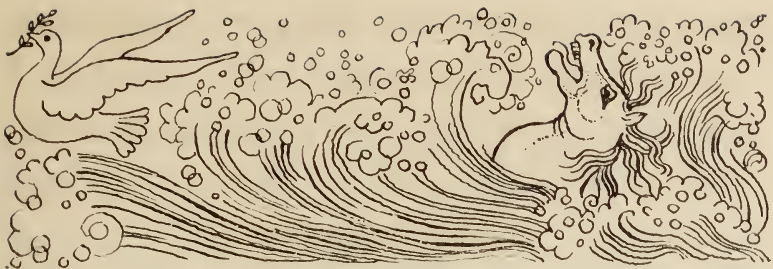
צֹאנוֹ שֶׁל יִתְרוֹ בַּמִּדְבָּר בָּרַח מִמֶּנּוּ גְּדִי,
וְרָץ אַחֲרָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לַחֲסוּת. נִזְדַּמְּנָה
לוֹ בְּרֵכָה שֶׁל מַיִם וְעָמַד הַגְּדִי לִשְׁתּוֹת.
כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ משֶׁה אֶצְלוֹ, אָמַר: אֲנִי
לֹא הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁרָץ הָיִיתָ מִפְּנֵי צָמָא,
עָיֵף אַתָּה. הִרְכִּיבוֹ עַל כְּתֵפוֹ וְהָיָה
מְהַלֵּךְ. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: יֵשׁ
לְךָ רַחֲמִים לִנְהֹג צֹאנוֹ שֶׁל בָּשָׂר וָדָם
בְּךָ-חַיֶּיךָ, אַתָּה תִּרְעֶה צֹאנִי יִשְׂרָאֵל.

היום אתם יוצאים
בחדש האביב

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיַּאַסְפוּ אֶת כָּל זִקְנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ:
וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פַּרְעֹה כֹּה
אָמַר יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת עַמִּי: וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה לֹא יָדַעְתִּי אֶת יְהוָֹה וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא
אֲשַׁלֵּחַ: וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיהוָֹה הִכָּה כָל בְּכוֹר
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל כִּסְאוֹ
עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר: וַיָּקָם
פַּרְעֹה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר
קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם אַתֶּם גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

זכור את היום הזה
אשר יצאתם ממצרים
מבית עבדים

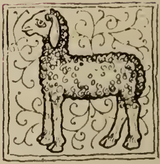

אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃
עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ
אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃ מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה
בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם סוּף׃ בְּרוּחַ אַפֶּיךָ
נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב
יָם׃ אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ
נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃ נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ
כִּסָּמוֹ יָם צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים׃ מִי כָמֹכָה
בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת
עֹשֵׂה פֶלֶא׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי
פְּלָשֶׁת׃ אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ
רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה
וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה
עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ׃

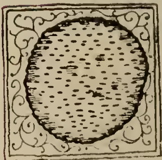

בֶּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל מִי
שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלשָׁה דְבָרִים אֵלוּ
בַּפֶּסַח לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ וְאֵלוּ הֵן:

פסח
מצה
מרור

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בִּזְמַן
שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם עַל שׁוּם
מָה: עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם.

מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם
מָה: עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֵקָם
שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה
עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם:

מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם
מָה: עַל שׁוּם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִים
אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם:

בְּכָל דּוֹר

וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת
אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא
מִמִּצְרָיִם. שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ
לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר
בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי
בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם: לֹא
אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבָד גָּאַל
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶלָּא
אַף אוֹתָנוּ גָּאַל עִמָּהֶם.
שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא
מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אוֹתָנוּ
לָתֶת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתֵינוּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז:
הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו:
הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן:
מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן:
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב:

וַיִּשְׁלַח

מֹשֶׁה אֲנָשִׁים לָתוּר אֶת אֶרֶץ
כְּנָעַן וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ אֶת הָאָרֶץ
מִמִּדְבַּר צִן עַד רְחֹב לְבֹא
חֲמָת: וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ
מִשָּׁם זְמוֹרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשָּׂאֻהוּ
בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם וּמִן הָרִמֹּנִים וּמִן הַתְּאֵנִים:

וַיָּשֻׁבוּ

מִתּוּר הָאָרֶץ וַיְסַפְּרוּ וַיֹּאמְרוּ
בָּאנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ
וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה
פִּרְיָהּ: אֶפֶס כִּי עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהֶעָרִים
בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יְלִדֵי הָעֲנָק רָאִינוּ שָׁם:
לֹא נוּכַל לַעֲלוֹת אֶל הָעָם כִּי חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ:
וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ
הִוא וְכָל הָעָם אֲשֶׁר רָאִינוּ בְתוֹכָהּ אַנְשֵׁי
מִדּוֹת: וַיַּהַס כָּלֵב אֶת הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
עָלֹה נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי יָכוֹל נוּכַל לָהּ:

בָּרוּךְ אֲשֶׁר גְּאָלָנוּ וְגָאַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם וְהִגִּיעָנוּ לַלַּיְלָה הַזֶּה לֶאֱכָל
בּוֹ מַצָּה וּמָרוֹר כֵּן יַגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים
וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם
שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן שָׂשִׂים בַּעֲבוֹדָה וְנָשִׁיר
שִׁיר חָדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ.

עַל הֶהָרִים שְׂאוּ קוֹלְכֶם   שִׁיר חָדָשׁ
גְּבָעוֹת יִמְחֲאוּ כַף   שִׁיר חָדָשׁ
עֲלֵה נַעֲלֶה אֶל הַר צִיּוֹן   נַעֲלֶה
בְּשִׂמְחָה וּבְצַהֲלָה   נַעֲלֶה
בְּקוֹל תְּרוּעָה בְּקוֹל שׁוֹפָר   שִׁיר חָדָשׁ
בִּמְצִלְתַּיִם וּבְתֻפִּים   שִׁיר חָדָשׁ

בַּת עַמִּי עוּרִי הִתְעוֹרְרִי
פִּצְחִי רִנָּה וָשִׁיר

שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא
יְדָעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ
כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב
וְאֶת נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ. שְׁפָךְ
עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ וַחֲרוֹן
אַפְּךָ יַשִּׂיגֵם. תִּרְדֹף
בְּאַף וְתַשְׁמִידֵם
מִתַּחַת שְׁמֵי ה׳

מְנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי
וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה
כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ
וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב
וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ
וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם:

אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי
וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה.
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים
הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה.

מֵאֵת יְהוָֹה הָיְתָה זֹּאת
הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ.
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָֹה
נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ.

אַל תִּירָא

כִּי גְאַלְתִּיךָ
קָרָאתִי בְשִׁמְךָ לִי
אָתָּה: כִּי תַעֲבֹר
בַּמַּיִם אִתְּךָ אָנִי

וּבַנְּהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּךָ כִּי תֵלֵךְ בְּמוֹ
אֵשׁ לֹא תִכָּוֶה וְלֶהָבָה לֹא תִבְעַר בָּךְ:
אַל תִּירָא כִּי אִתְּךָ אָנִי מִמִּזְרָח אָבִיא
זַרְעֶךָ וּמִמַּעֲרָב אֲקַבְּצֶךָּ: אֹמַר לַצָּפוֹן
תֵּנִי וּלְתֵימָן אַל תִּכְלָאִי הָבִיאִי בָנַי
מֵרָחוֹק וּבְנוֹתַי מִקְצֵה הָאָרֶץ: אַל תִּירָא
עַבְדִּי יַעֲקֹב וִישֻׁרוּן בָּחַרְתִּי בוֹ: כִּי
אֶצָּק מַיִם עַל צָמֵא וְנֹזְלִים עַל יַבָּשָׁה

אֶצֹּק רוּחִי עַל
זַרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל
צֶאֱצָאֶיךָ: וְצָמְחוּ
בְּבֵין חָצִיר כַּעֲרָבִים
עַל יִבְלֵי מָיִם:

כי בשמחה
תצאו ובשלום תובלון
ההרים והגבעות יפצחו
לפניכם רנה. ושאבתם מים
בששון ממעיני הישועה. צהלי
ורני יושבת ציון הללויה.

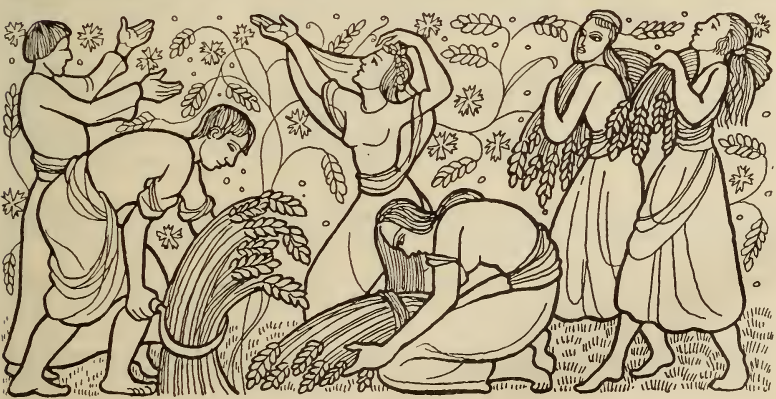

שנה

שֶׁמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ נִגְלֶה בָּהּ, כָּל מַלְכֵי אֻמּוֹת
הָעוֹלָם מִתְגָּרִים זֶה בָּזֶה וְכָל אֻמּוֹת
הָעוֹלָם מִתְרַעֲשׁוֹת וּמִתְבַּהֲלוֹת וְנוֹפְלוֹת
עַל פְּנֵיהֶן וְאוֹחֲזִים אוֹתָן צִירִים כְּצִירֵי
יוֹלֵדָה. וְיִשְׂרָאֵל מִתְרַעֲשִׁים וּמִתְבַּהֲלִים
וְאוֹמְרִים: לְהֵיכָן נֵלֵךְ. לְהֵיכָן נָבוֹא. אוֹמֵר
לָהֶם: בָּנַי, אַל תִּתְיָרְאוּ, כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתִי
לֹא עָשִׂיתִי אֶלָּא בִּשְׁבִילְכֶם. מִפְּנֵי מָה
אַתֶּם מִתְיָרְאִים. אַל תִּירָאוּ. הִגִּיעַ זְמַן
גְּאֻלַּתְכֶם. וְלֹא כִּגְאֻלָּה רִאשׁוֹנָה גְּאֻלָּה
אַחֲרוֹנָה. גְּאֻלָּה רִאשׁוֹנָה הָיָה לָכֶם צַעַר
וְשִׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת אַחֲרֶיהָ, אֲבָל גְּאֻלָּה
אַחֲרוֹנָה אֵין צַעַר וְשִׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת אַחֲרֶיהָ.

בְּשׁוּב ה׳ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז
יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְהוָֹה לַעֲשׂוֹת
עִם אֵלֶּה: הִגְדִּיל יְהוָֹה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ
הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה יְהוָֹה אֶת שְׁבֻתֵנוּ
כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב. הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה
יִקְצֹרוּ: הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ
הַזָּרַע בֹּא יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו:

בְּשָׁעָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא גּוֹאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל,
שְׁלֹשָׁה יָמִים קֹדֶם שֶׁיָּבוֹא
מָשִׁיחַ, בָּא אֵלִיָּהוּ וְעוֹמֵד
עַל הָרֵי יִשְׂרָאֵל וּבוֹכֶה
וּמַסְפִּיד עֲלֵיהֶם וְאוֹמֵר:
הָרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד
מָתַי אַתֶּם עוֹמְדִים בְּחֹרֶב
צִיָּה וּשְׁמָמָה. וְקוֹלוֹ נִשְׁמָע
מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ
וְאַחַר כָּךְ אוֹמֵר לָהֶם:

בא שלום לעולם

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי
אֵלִיָּהוּ הַגִּלְעָדִי. בִּמְהֵרָה יָבוֹא
אֵלֵינוּ עִם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.

וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נָכוֹן יִהְיֶה
הַר בֵּית יְהוָה בְּרֹאשׁ הֶהָרִים
וְנִשָּׂא מִגְּבָעוֹת וְנָהֲרוּ אֵלָיו
כָּל הַגּוֹיִם : וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים
וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר
יְהוָה אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
וְיֹרֵנוּ מִדְּרָכָיו וְנֵלְכָה בְּאֹרְחֹתָיו
כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר
יְהוָה מִירוּשָׁלָםִ : וְשָׁפַט בֵּין
הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים
וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים
וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת
לֹא יִשָּׂא גוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב

ולא ילמדו
עוד מלחמה

עַל הַר גָּבֹהַ עֲלִי לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן
הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלָםִ
הָרִימִי אַל תִּירָאִי אִמְרִי לְעָרֵי יְהוּדָה
הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם :

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם
ה׳ וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקֹּצֵר
וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ
הַזָּרַע וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים
עָסִיס וְכָל הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה׃
וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל
וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת יֵינָם
וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיהֶם׃
וּנְטַעְתִּים עַל אַדְמָתָם וְלֹא
יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם׃

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל

וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ:
יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר
וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה דָּעַת:
אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים
בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם:
בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם
וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם
לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם־אֹהֶל בָּהֶם:
וְהוּא כְּחָתָן יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ
יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח:
מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ
וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם
וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ:

אַדִּיר בִּמְלוּכָה
בָּחוּר כַּהֲלָכָה
גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

דָּגוּל בִּמְלוּכָה
הָדוּר כַּהֲלָכָה
וָתִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

עָנָו בִּמְלוּכָה
פּוֹדֶה כַּהֲלָכָה
צַדִּיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה
תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה
תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ
אַף לְךָ, לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה,
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ

אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:
שְׁנֵי לֻחוֹת הַבְּרִית
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת
אַרְבַּע אִמָּהוֹת
חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה
שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה
שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא
שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה
תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵדָה
עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא
אַחַד עָשָׂר כּוֹכְבַיָּא
שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטַיָּא
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִדַּיָּא

חַד גַּדְיָא

דְּזַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי
זוּזֵי
וְאָתָא שׁוּנְרָא
וְאָכְלָה לְגַדְיָא
וְאָתָא כַלְבָּא
וְנָשַׁךְ לְשׁוּנְרָא
וְאָתָא חוּטְרָא
וְהִכָּה לְכַלְבָּא
וְאָתָא נוּרָא
וְשָׂרַף לְחוּטְרָא
וְאָתָא מַיָּא
וְכָבָה לְנוּרָא
וְאָתָא תוֹרָא
וְשָׁתָה לְמַיָּא
וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט
וְשָׁחַט לְתוֹרָא
וְאָתָא מַלְאַךְ
הַמָּוֶת
וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט
וְאָתָא הקב״ה
וְשָׁחַט
לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת:

חסל

סדור פסח כהלכתו ככל
משפטו וחקתו כאשר זכינו
לסדר אותו כן נזכה
לעשותו. קרב נהל נטעי כנה
פדוים לציון

ברנה

גבעת · ברנר
שנת תשט"ו
עטורים - א. חצור
כתב - מ. ברנד
דפוס - אריאלי
מהדורת תשב"ז
בי"ס "עמל" לדפוס